

2018 - El año del ITI

Пораката по повод Светскиот ден на театарот 2018 – Америка

Сабина Берман (Мексико) - Писател, драмски автор, новинар

Може да фантазираме.

Племето фрла мало камче за да ги доведе птиците од небото, гигантски мамут ненадејно се појавува на сцената и РИКА - во исто време малечок човек РИКА, исто како мамутот. Потоа сите бегаат ...

Рикањето на мамутот го изведува женски глас – сакам да замислам дека е жена – жената е изворот на сите видови на земјата. Видови кои имитираат сè што не сме. Видови способни да го претставуваат Другото.

Да скокнеме неколку години понапред, неколку стотици, или илјада години. Племето научило како да ги имитира другите живи битија: длабоко во пештерата, во слабата светлина на огнот, четворица мажи се мамутот, три жени се реката, маж и жена се птици, бонобо, дрвја, облаци: племето го претставува утринскиот лов, ова го одразува минатото со своите театарни дарови. Нешто позапрепастувачко: племето почнува да измислува можни иднини, да осмислува начини како да направи мамутот да исчезне, непријателот на племето.

Потоа следи друг пат, на кој театарот станува ритуал, потоа филм.

Но низ овие подоцнежни форми, и во семето на сите овие подоцнежни форми, ќе продолжи присуството на театарот. Театарот како наједноставната репрезентативна форма. Театарот како единствената жива форма на репрезентативното.

Театар: колку е поедноставен, толку повеќе интимно не поврзува со најчудесните човечки вештини, оние кои го претставуваат Другото.

Денес, во сите театри во светот ги славиме тие величествени човечки - изведувачки вештини. Кои го претставуваат и доловуваат нашето минато – и оние со потенцијал на можни иднини, кои на племето можат да му донесат повеќе слобода и среќа.

Кои се мамутите кои треба денес да бидат истребени од страна на човечките племиња? Кои се нивните современи непријатели? Каков треба да е театарот во подем кој настојува да биде повеќе од забава?

За мене најголемиот мамут од сите е отуѓувањето на човечките срца. Губењето на нашиот капацитет и способност да го чувствуваме Другото: да сочувствуваме за нашите пријатели луѓе и нашите пријатели не-луѓе во сите живи форми.

Каков парадокс. Денес до последните брегови на Хуманизмот – оној на Антропоцените – во ерата во кој човечките битија се природна сила која претежно ја менува планетата, и ќе продолжи да го прави тоа – затоа мисијата на театрите е - според моето гледање – да се спротистават на она што го собира племето кога театарот се случувал во длабочините на пештерата: денес мора да ја спасиме нашата поврзаност со светот на природата.

Повеќе од книжевноста, повеќе од киното, театарот – кој бара присуство на човечките битија повеќе од другите човечки битија – прекрасно ја постави задачата да не спаси да не станеме алгоритми и чиста апстракција.

Да отстраниме сè што е сувишно во театарот. Да го разголиме. Бидејќи колку е поедноставен театарот, поголема е стихијата која не потсетува на единственото нешто кое не може да се одрекува: дека сме, додека сме во времето; и дека сме сè додека сме месо и коски и срца кои чукаат во нашите гради; и дека ние сме тука и сега, и ништо повеќе.

Да живее театарот. Најдревната уметност. Театарот е уметност да се биде во сегашноста. Најголемото чудо на уметноста. Долго нека живее театарот.

Биографија – Сабина Берман, Мексико

Сабина Берман е родена во Мексико Сити, таа е писател и новинар. Таа е една од најуспешните современи драмски автори во Мексико, призната од критиката и комерцијално успешна; таа е една од најразновидните живи писатели во земјите кои го зборуваат шпанскиот јазик.

Нејзините родители се Евреи од Полска, кои пребегале во Мексико за време на погромот во втората светска војна. Сабина и нејзините браќа се родени и воспитувани да бидат свесни за овој факт кој ја променил судбината и среќата на нејзиното семејство, таа сè уште е свесна за овој факт кој го обележува нејзиниот живот.

Во нејзиниот професионален живот таа се занимава со теми поврзани со разликите и разликите и нивните стапици. Нејзиниот стил се карактеризира со тенденција кон хумор и тежеење да се издигне над границите на јазикот. Таа е четирикратен добитник на Националната награда за најдобар драмски автор во Мексико (Premio Nacional de Dramaturgia Juan Ruiz Alarcón) и двапати е добитник на Националната награда за новинарство (Premio Nacional de Periodismo). Нејзините драмски дела се поставени во Канада, Северна Америка, Латинска Америка и Европа. Нејзиниот роман *Јас (Жената која се нурна во срцето на светот)* е преведен на 11 јазици и издаден во 33 земји, вклучувајќи ги Шпанија, Франција, Велика Британија, Израел и САД.

Таа работи на филмски и телевизиски проекти.

Превод: Драгана Евтимова